

گام به گام ریاضی هشتم

فصل پنجم

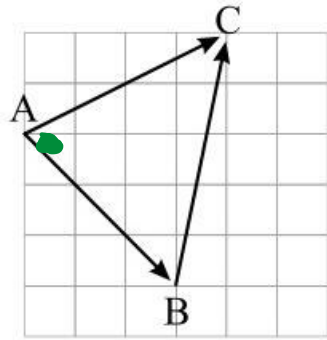
علی جبر | سایت تخصصی آموزش ریاضی

ALIGEBRA.COM

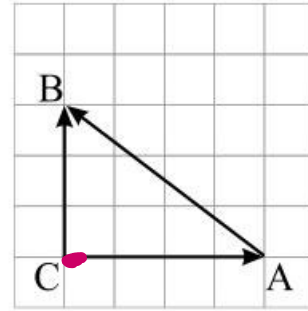
۰۹۱۲۷۷۴۴۳۸۹ – ۰۹۱۲۷۷۴۴۲۸۱

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به سایت **Algebra.com** است و هرگونه استفاده از این اثر و انتشار آن در پایگاه های مجازی بدون کسب مجوز ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

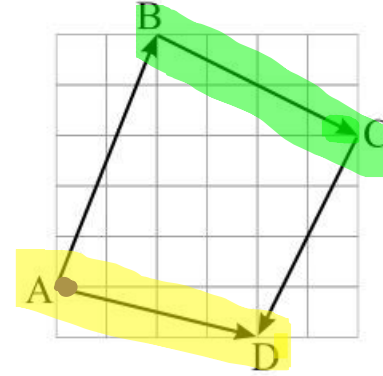
در هر شکل یکی از بردارها، حاصل جمع بردارهای دیگر است. برای هر شکل، یک جمع برداری و یک جمع مختصاتی بنویسید.

(۳)

(۲)

(۱)

$$\vec{AB} + \vec{BC} = \vec{AC}$$

$$\vec{CA} + \vec{AB} = \vec{CB}$$

$$\vec{AB} + \vec{BC} + \vec{CD} = \vec{AD}$$

$$\begin{bmatrix} 3 \\ -2 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 1 \\ 5 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 4 \\ 3 \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} 4 \\ 0 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} -4 \\ 3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 3 \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} 2 \\ 5 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 4 \\ -2 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} -2 \\ -4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 4 \\ -1 \end{bmatrix}$$

ALIGEBRA.COM

۰۹۱۲۷۷۴۴۲۸۱-۰۹۱۲۷۷۴۴۳۸۹

اگر $\vec{a} = 2\vec{i} - 3\vec{j}$ و $\vec{b} = \begin{bmatrix} -1 \\ 2 \end{bmatrix}$ باشد، بردار x را از معادله؟ زیر پیدا کنید.

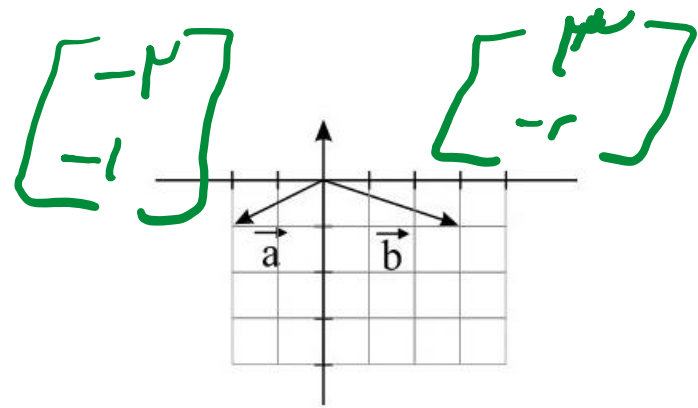
$$2\vec{x} - \vec{j} = 2\vec{a} - \vec{b}$$

$$2x - \underline{j} = \underline{2i} - \underline{6j} + \underline{i} - \underline{2j} = 3i - 8j$$

$$2x = 3i - 8j + j = 3i - 7j$$

$$\rightarrow x = \frac{3}{2}i - \frac{7}{2}j = \begin{bmatrix} \frac{3}{2} \\ -\frac{7}{2} \end{bmatrix}$$

با توجه به شکل زیر، مختصات بردار c را با دو روش زیر پیدا کنید. الف) رسم شکل و نوشتن مختصات $\vec{c}$ از روی

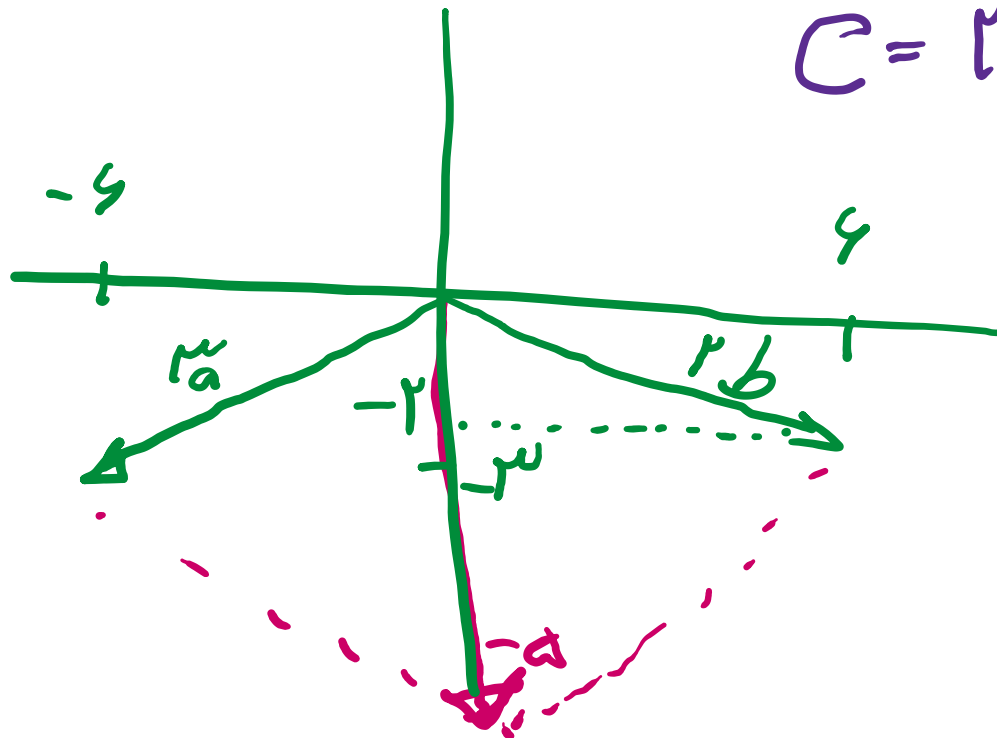

شکل $\vec{c} = 3\vec{a} + 2\vec{b} = \begin{bmatrix} 0 \\ -5 \end{bmatrix}$

ب) پیدا کردن مختصات $\vec{a}$ و $\vec{b}$ و قرار دادن آنها در تساوی زیر.

$$\vec{c} = 3\vec{a} + 2\vec{b} = 3 \begin{bmatrix} \quad \\ \quad \end{bmatrix} + 2 \begin{bmatrix} \quad \\ \quad \end{bmatrix}$$

ویژگی‌های هر روش را بیان کنید. $c = 3 \begin{bmatrix} -2 \\ -1 \end{bmatrix} + 2 \begin{bmatrix} 3 \\ -1 \end{bmatrix}$

$$= \begin{bmatrix} -6 \\ -3 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 6 \\ -2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ -5 \end{bmatrix}$$

در هر تساوی، x و y را به دست آورید.

$$\text{الف) } \begin{bmatrix} 5 \\ 6 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} +2 \\ -1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 5+x \\ 6+y \end{bmatrix} \rightarrow \begin{cases} 5+x=2 \rightarrow x=-3 \\ 6+y=-1 \rightarrow y=-7 \end{cases}$$

$$\text{ب) } \begin{bmatrix} 3 \\ -4 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} x \\ -2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 7 \\ y \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3+x \\ -4-2 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{cases} 3+x=7 \rightarrow x=4 \\ y=-6 \end{cases}$$

$$\text{ج) } \begin{bmatrix} x+1 \\ 5 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -1 \\ y-1 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{cases} x+1=-1 \rightarrow x=-2 \\ y-1=5 \rightarrow y=6 \end{cases}$$

ALIGEBRA.COM

۰۹۱۲۷۷۴۴۲۸۱-۰۹۱۲۷۷۴۴۳۸۹

با توجه به شکل، مختصات بردار c را پیدا کنید.

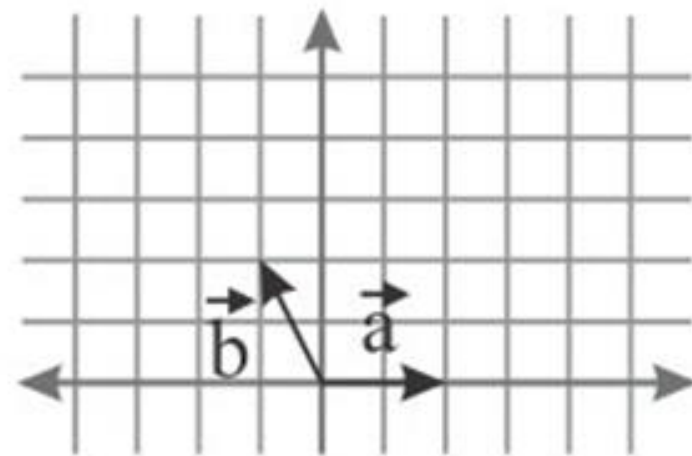
$$\vec{c} = 2\vec{a} - \vec{b}$$

$$\vec{a} = 2\vec{i} \quad \vec{b} = -\vec{i} + 2\vec{j}$$

$$c = 2(2i) - (-i + 2j)$$

$$c = 4i + i - 2j = 5i - 2j$$

$$C = \begin{bmatrix} 5 \\ -2 \end{bmatrix}$$

اگر $\vec{a} = \vec{i} - \vec{j}$ و $\vec{b} = \begin{bmatrix} 2 \\ 5 \end{bmatrix}$ باشد، مختصات بردار x را پیدا کنید.

$$2\vec{a} - \vec{b} = 3\vec{x}$$

$$2(\vec{i} - \vec{j}) - (2\vec{i} + 5\vec{j}) = 3\vec{x}$$

$$2\vec{i} - 2\vec{j} - 2\vec{i} - 5\vec{j} = 0\vec{i} - 7\vec{j} = 3\vec{x}$$

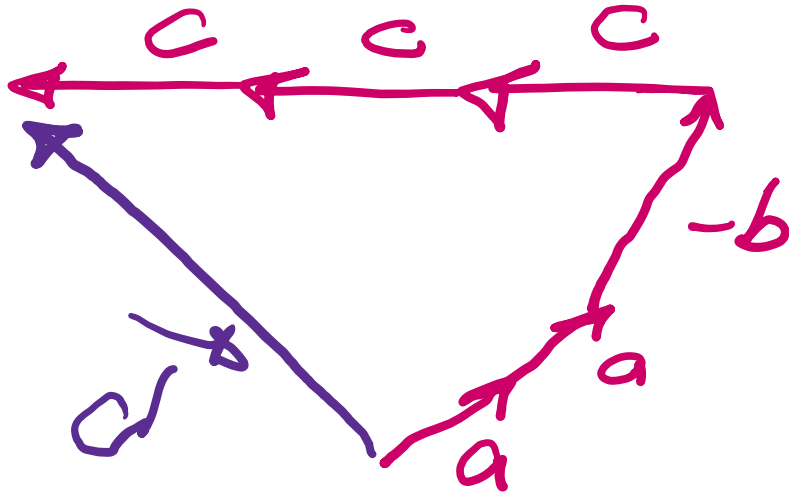
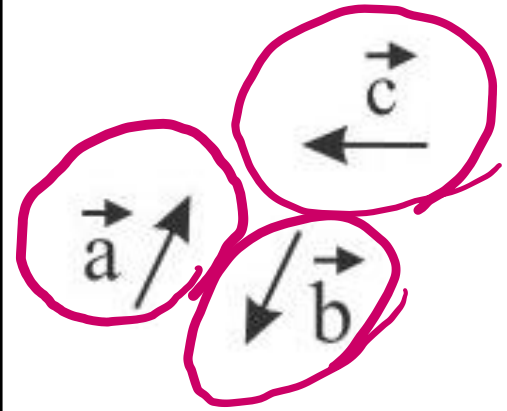
$$\vec{x} = \frac{0}{3}\vec{i} - \frac{7}{3}\vec{j} = \begin{bmatrix} 0 \\ -\frac{7}{3} \end{bmatrix} = -\frac{7}{3}\vec{j}$$

ALIGEBRA.COM

۰۹۱۲۷۷۴۴۲۸۱-۰۹۱۲۷۷۴۴۳۸۹

با توجه به بردارهای a و b و c ، بردار d را رسم کنید.

$$\vec{d} = 2\vec{a} - \vec{b} + 3\vec{c}$$

ALIGEBRA.COM

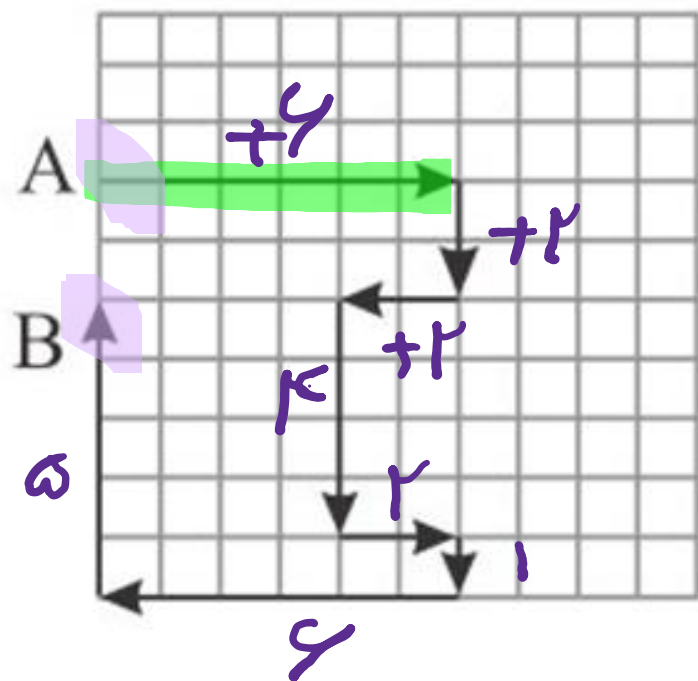
۰۹۱۲۷۷۴۴۲۸۱-۰۹۱۲۷۷۴۴۳۸۹

در صفحه؟ شطرنجی زیر، یک خودرو با نقطه A مشخص شده است. این خودرو مسیری را طی کرده است تا به

نقطه B برسد؛ در کل به اندازه؟ چند واحد حرکت کرده است؟

خودرو از نقطه A به B در راستای عمودی چند واحد جابه‌جا شده است؟

$$\text{جابجایی} = 2$$

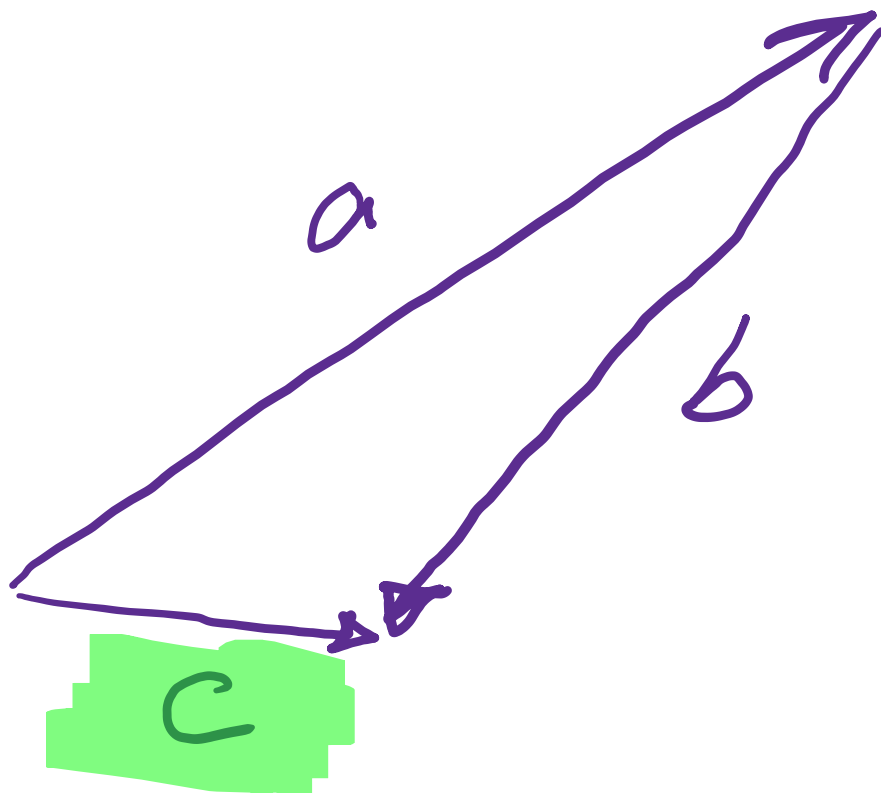
$$\text{مسافت} = 4 + 2 + 2 + 1 + 2 + 2$$

$$\Delta = 11$$

ALIGEBRA.COM

۰۹۱۲۷۷۴۴۲۸۱-۰۹۱۲۷۷۴۴۳۸۹

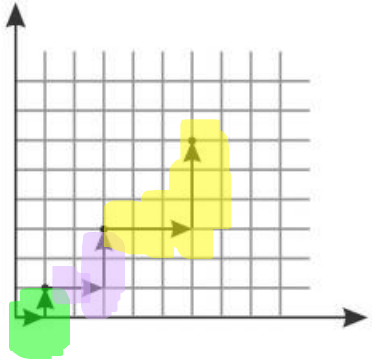
حمیده با خود فکر می‌کرد که اگر چند بردار با هم جمع شوند، بردار حاصل جمع از همه؟ آنها بزرگ‌تر است. آیا او درست فکر کرده است؟ با کشیدن شکل توضیح دهید.

ALIGEBRA.COM

۰۹۱۲۷۷۴۴۲۸۱-۰۹۱۲۷۷۴۴۳۸۹

یک ربات برنامه‌ریزی شده به صورت زیر از مبدأ مختصات حرکت می‌کند. با مشاهده؟ سه حرکت اول این ربات، الگویی برای حرکت آن کشف کنید و توضیح دهید. ربات پس از حرکت پنجم به کدام نقطه می‌رسد؟ (هر حرکت ربات، شامل دو قسمت افقی و عمودی است)

$$\begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix} \quad \begin{bmatrix} 2 \\ 2 \end{bmatrix} \quad \begin{bmatrix} 3 \\ 3 \end{bmatrix}$$

مجموع اعداد طبیعی = $\frac{n(n+1)}{2}$

مختصات نقطه = $\begin{bmatrix} \frac{5 \times 6}{2} \\ \frac{5 \times 6}{2} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 15 \\ 15 \end{bmatrix}$

با توجه به علامت طول و عرض بردار، شکل تقریبی آن را مانند نمونه رسم کنید.

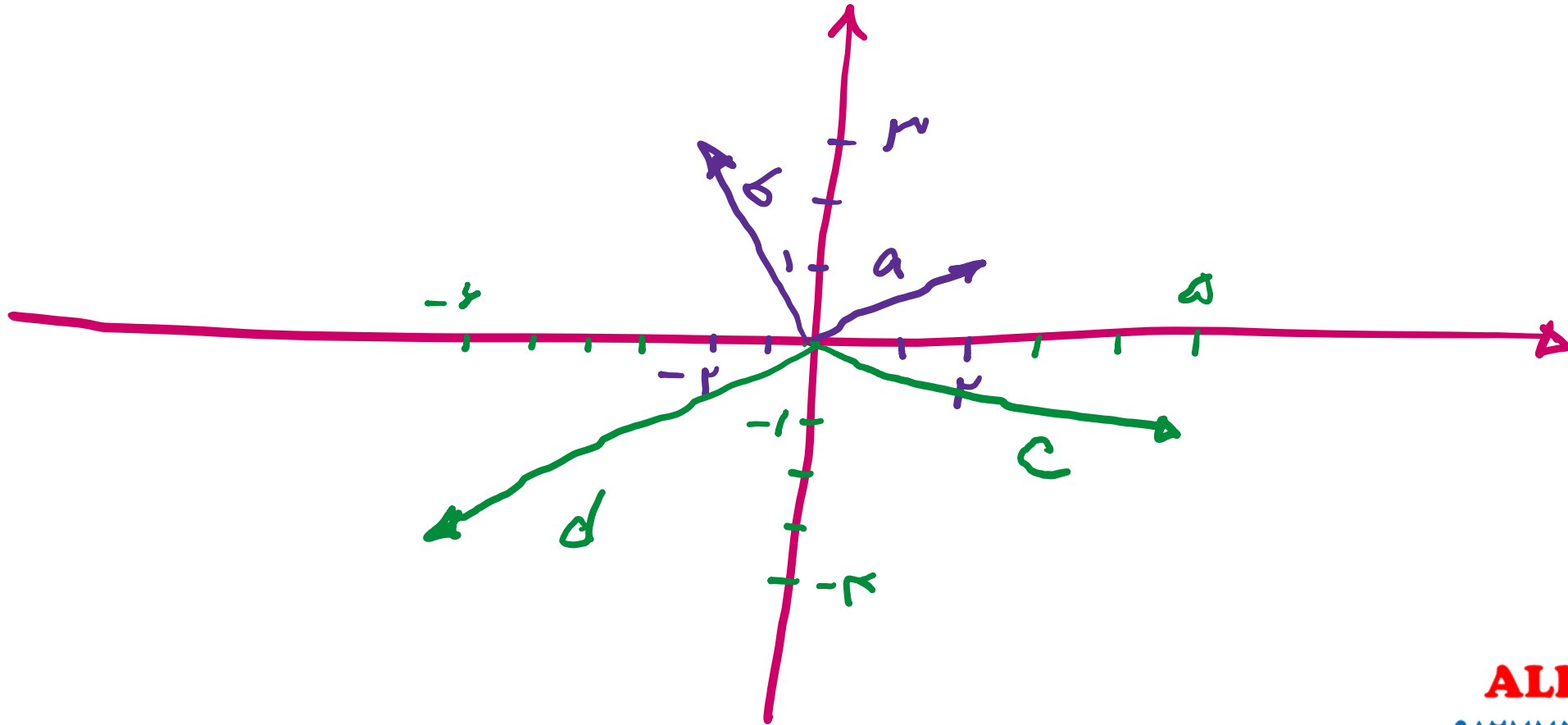
طول				
عرض				
شکل تقریبی				

ALIGEBRA.COM

۰۹۱۲۷۷۴۴۲۸۱-۰۹۱۲۷۷۴۴۳۸۹

دو محور عمود برهم رسم کنید و بردارهای واحد مختصات را روی آنها مشخص کنید. آنگاه بردارهای زیر را روی آن دستگاه مختصات رسم کنید و هر بردار را بر حسب بردارهای واحد i و j بنویسید.

$$\vec{a} = \begin{bmatrix} 2 \\ 1 \end{bmatrix} \quad \vec{b} = \begin{bmatrix} -2 \\ 3 \end{bmatrix} \quad \vec{c} = \begin{bmatrix} 5 \\ -1 \end{bmatrix} \quad \vec{d} = \begin{bmatrix} -6 \\ -4 \end{bmatrix}$$

طرف دیگر تساوی‌ها را بنویسید.

$$\vec{a} = \begin{bmatrix} 3 \\ 7 \end{bmatrix} =$$

$$3\vec{i} + 7\vec{j}$$

$$\vec{b} = \begin{bmatrix} \\ \end{bmatrix} = -2\vec{i} + 5\vec{j}$$

$$\begin{bmatrix} -2 \\ 5 \end{bmatrix}$$

$$\vec{c} = \begin{bmatrix} \\ \end{bmatrix} = 3\vec{i} - 2\vec{j}$$

$$\begin{bmatrix} 3 \\ -2 \end{bmatrix}$$

$$\vec{d} = \begin{bmatrix} -2 \\ -4 \end{bmatrix} =$$

$$-2\vec{i} - 4\vec{j}$$

$$\vec{e} = \begin{bmatrix} -5 \\ 0 \end{bmatrix} =$$

$$-5\vec{i} + 0\vec{j}$$

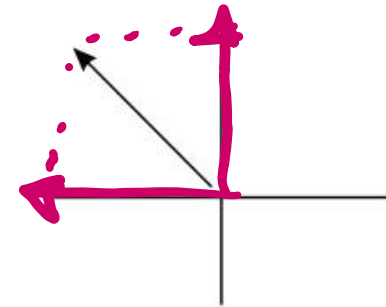
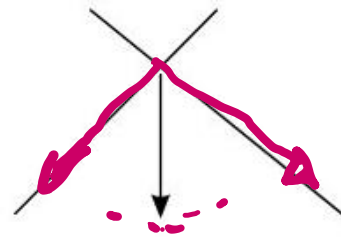
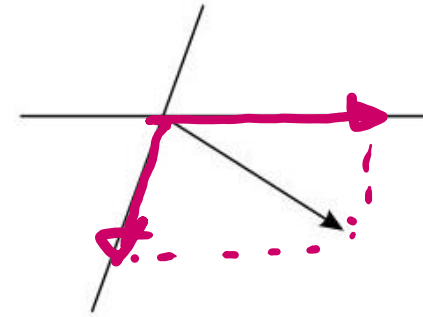
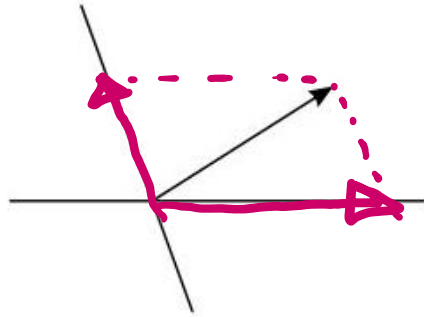
$$\vec{f} = \begin{bmatrix} \\ \end{bmatrix} = -2\vec{j}$$

$$\begin{bmatrix} 0 \\ -2 \end{bmatrix}$$

ALIGEBRA.COM

۰۹۱۲۷۷۴۴۲۸۱-۰۹۱۲۷۷۴۴۳۸۹

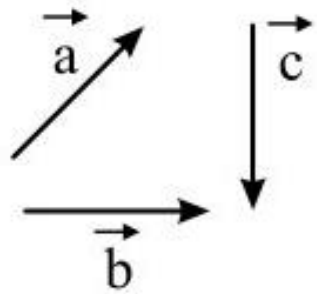
بردارهای داده شده را روی امتدادهای رسم شده تجزیه کنید.

ALIGEBRA.COM

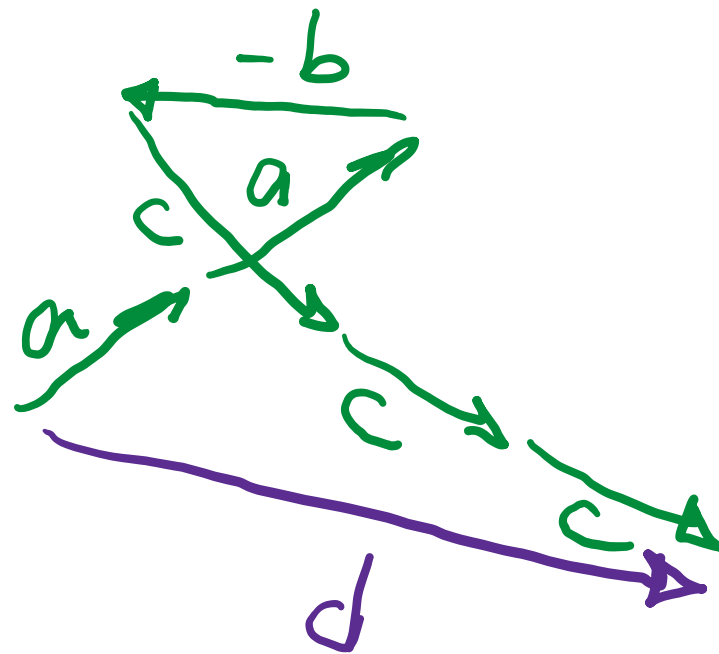
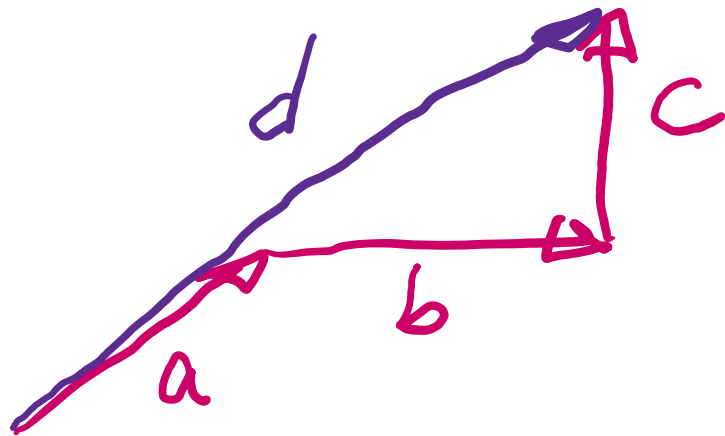
۰۹۱۲۷۷۴۴۲۸۱-۰۹۱۲۷۷۴۴۳۸۹

با توجه به بردارهای a و b و c ، بردار d را رسم کنید.

$$\vec{d} = \vec{a} + \vec{b} - \vec{c}$$

$$\vec{d} = 2\vec{a} - \vec{b} + 3\vec{c}$$

ALIGEBRA.COM

۰۹۱۲۷۷۴۴۲۸۱-۰۹۱۲۷۷۴۴۳۸۹

با توجه به بردارهای a و b ، مختصات بردار c را به دست آورید.

$$\vec{a} = \begin{bmatrix} 2 \\ 1 \end{bmatrix}, \vec{b} = \begin{bmatrix} -2 \\ 3 \end{bmatrix}$$

$$\vec{c} = \vec{a} - 2\vec{b}$$

$$c = \begin{bmatrix} 2 \\ 1 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} -4 \\ 6 \end{bmatrix}$$

$$= \begin{bmatrix} 2+4 \\ 1-6 \end{bmatrix}$$

$$= \begin{bmatrix} 6 \\ -5 \end{bmatrix}$$

$$\vec{a} = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix}, \vec{b} = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix}$$

$$\vec{c} = 2\vec{a} + 3\vec{b}$$

$$c = \begin{bmatrix} 2 \\ 0 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 3 \end{bmatrix}$$

$$= \begin{bmatrix} 2 \\ 3 \end{bmatrix}$$

$$\vec{a} = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix}, \vec{b} = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix}$$

$$\vec{c} = -3\vec{a} - 4\vec{b}$$

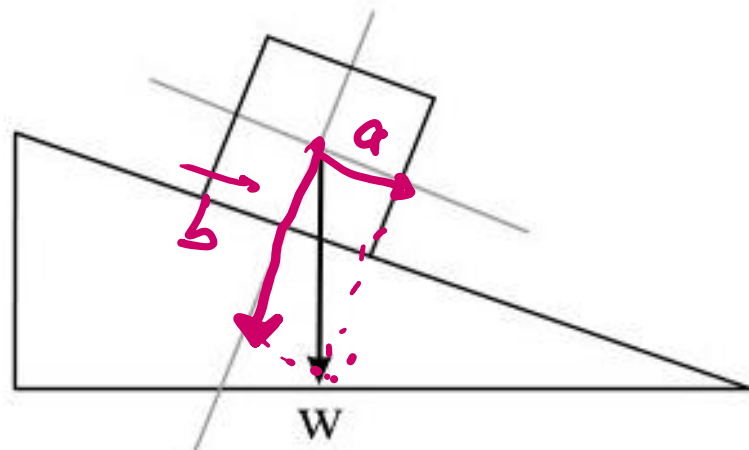
$$c = \begin{bmatrix} -3 \\ 0 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ -4 \end{bmatrix}$$

$$= \begin{bmatrix} -3 \\ -4 \end{bmatrix}$$

ALIGEBRA.COM

۰۹۱۲۷۷۴۴۲۸۱-۰۹۱۲۷۷۴۴۳۸۹

در شکل روبه‌رو، نیروی وزن جعبه، که روی سطح شیب داری قرار گرفته، نشان داده شده است. این بردار را روی دو امتداد رسم شده تجزیه کنید.

ALIGEBRA.COM

۰۹۱۲۷۷۴۴۲۸۱-۰۹۱۲۷۷۴۴۳۸۹

معادله‌های مختصات زیر را حل کنید.

$$4x = \begin{bmatrix} 12 \\ -8 \end{bmatrix}$$

$$x = \begin{bmatrix} 3 \\ -2 \end{bmatrix}$$

$$-3x = \begin{bmatrix} 15 \\ -9 \end{bmatrix}$$

$$x = \begin{bmatrix} -5 \\ +3 \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} 2 \\ 5 \end{bmatrix} + x = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

$$x = \begin{bmatrix} -2 \\ -5 \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} 2 \\ 5 \end{bmatrix} + x = \begin{bmatrix} -4 \\ 6 \end{bmatrix}$$

$$x = \begin{bmatrix} -4 \\ 6 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} 2 \\ 5 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -6 \\ 1 \end{bmatrix}$$

ALIGEBRA.COM

۰۹۱۲۷۷۴۴۲۸۱-۰۹۱۲۷۷۴۴۳۸۹

حاصل عبارتهای زیر را به دست آورید.

$$(-1) \begin{bmatrix} 4 \\ 5 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} 4 \\ 5 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -4 \\ -5 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} 4 \\ 5 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -8 \\ -10 \end{bmatrix}$$

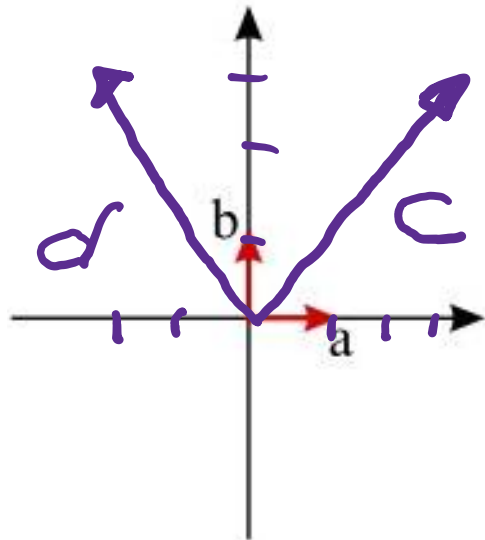
$$(-4) \begin{bmatrix} -5 \\ 7 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} 2 \\ -1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 20 \\ -28 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} 2 \\ -1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 18 \\ -27 \end{bmatrix}$$

$$\left(-\frac{1}{2}\right) \begin{bmatrix} 12 \\ -8 \end{bmatrix} + 6 \begin{bmatrix} 7 \\ 3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -6 \\ 4 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 42 \\ 18 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 36 \\ 22 \end{bmatrix}$$

ALIGEBRA.COM

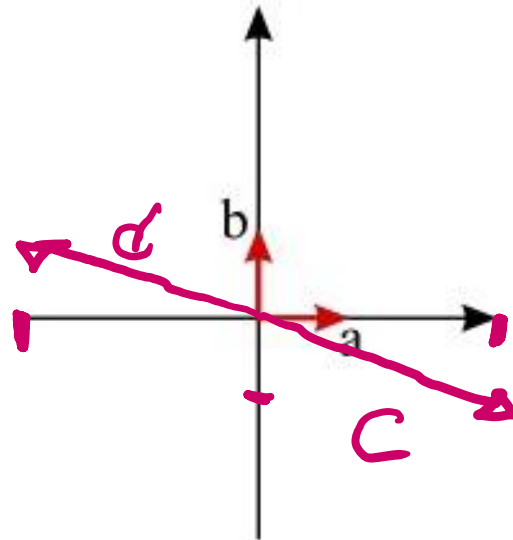
۰۹۱۲۷۷۴۴۲۸۱-۰۹۱۲۷۷۴۴۳۸۹

با توجه به بردارهای a و b ، بردارهای c و d را رسم کنید.

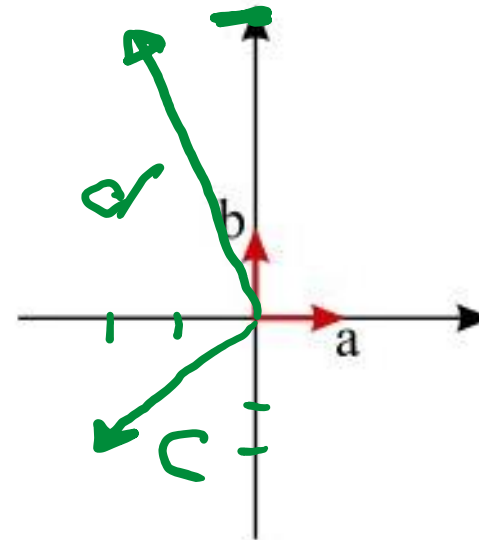
$$\vec{c} = 3\vec{a} + 3\vec{b}$$

$$\vec{d} = (-2)\vec{a} + 3\vec{b}$$

$$\vec{c} = 4\vec{a} - 2\vec{b}$$

$$\vec{d} = -4\vec{a} + \vec{b}$$

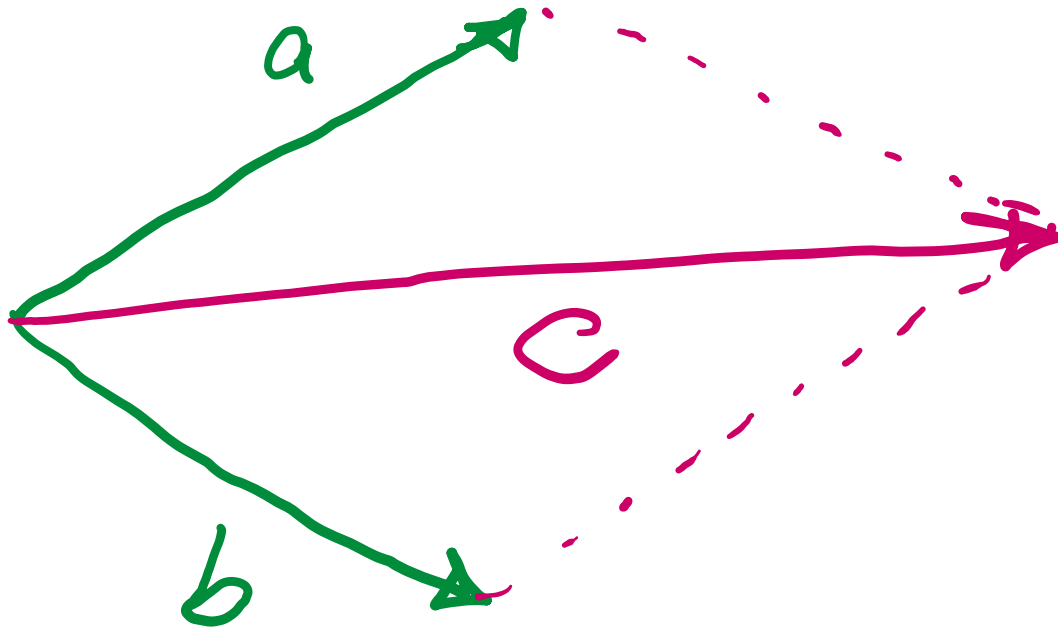
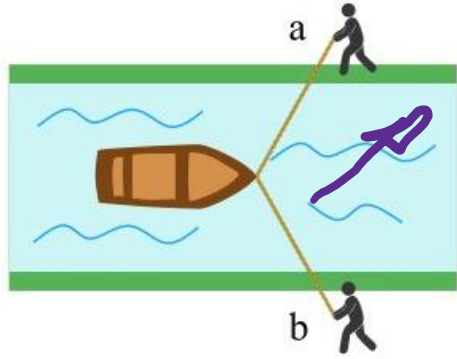
$$\vec{c} = -2\vec{a} - 2\vec{b}$$

$$\vec{d} = -\vec{a} + 5\vec{b}$$

ALIGEBRA.COM

۰۹۱۲۷۷۴۴۲۸۱-۰۹۱۲۷۷۴۴۳۸۹

دو نفر در کنار رودخانه با دو طناب، قایقی را در خلاف جهت آب می‌کشند. الف) قایق به کدام سمت حرکت می‌کند؟ ب) اگر نیروی a بیشتر باشد، قایق به کدام طرف متمایل می‌شود؟

ALIGEBRA.COM

۰۹۱۲۷۷۴۴۲۸۱-۰۹۱۲۷۷۴۴۳۸۹

۰۹۱۲۷۷۴۴۳۸۹ – ۰۹۱۲۷۷۴۴۲۸۱

علی جبرا | سایت تخصصی آموزش ریاضی

ALIGEBRA.COM

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به سایت Algebra.com است و هرگونه استفاده از این اثر و انتشار آن در پایگاه های مجازی بدون کسب مجوز ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.